

KANSAINVÄLISYYS POHJANKARTANON
KOULUSSA

Yleistä

Opetussuunnitelman mukaan kansainvälisyyskasvatus sisältyy kaikkiin oppiaineisiin. Yksi kansainvälisyyskasvatuksen tavoitteista on lisätä oppilaiden suvaitsevaisuutta ja myönteistä asennoitumista erilaisuutta kohtaan. Kansainvälisyyskasvatuksella pyritään koulussa kehittämään toista ihmistä arvostavaa ja erilaisuudesta rikastuvaa asenneilmapiiriä ja siten tukemaan oppilaan maailmankuvan kehittymistä mahdollisimman monipuolisesti. Tavoitteena on myös, että oppilaan tietoisuus omasta kulttuuriperinnöstään kasvaa, ja hän pystyy tarkastelemaan sitä osana eurooppalaista kulttuuria sekä osana maailmanlaajuisia kulttuurien kokonaisuutta. Hän oppii kehittämään valmiuksiaan kulttuurien väliseen vuorovaikutukseen ja kansainvälisyyteen, joka näkyy esimerkiksi luontevana kielenkäyttönä ja kommunikaationa aidoissa vuorovaikutustilanteissa. Samalla hän tutustuu eri maiden kulttuuriperintöön ja hänestä kasvaa aktiivinen kansalainen.

Koulumme kansainvälisyysstrategiassa kansainvälisyyttä tarkastellaan neljällä tasolla. Ensimmäisellä tasolla kuvataan kansainvälisyyttä oppiaineiden sisältöinä, asenteina, uskalluksena ja ymmärryksenä. Toisella tasolla tarkastellaan kansainvälisyyttä koulun arjessa vuosittain toteutettuina tapahtumina ja tilaisuuksina. Kolmannelle tasolle on koottu ja kuvailtu kansallisia ja seudullisia yhteistyöverkostoja. Neljäs taso on kansainvälinen liikkuvuus.

Kansainvälisyyden neljä tasoa

1. Kansainvälisyys oppiaineiden sisältöinä, asenteina, uskalluksena, ymmärryksenä

Kansainvälisyys on kaikkien oppijoiden oikeus. Kaikki eivät voi lähteä ulkomaanmatkoille, mutta jokaiselle oppijalle pyritään tarjoamaan oppimistilaisuuksia kulttuurien kohtaamisen taitoihin ja ymmärryksen kehittämiseen omassa koulussa sekä rohkaisemaan kulttuurien väliseen kanssakäymiseen kaikessa toiminnassa. Ihmisenä kasvamisen tavoitteet ja sisällöt tulevat esiin kaikissa oppiaineissa ja koulun toimintakulttuurissa, jossa painottuvat oppilaan fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen kasvu sekä tasa-arvoon ja suvaitsevaisuuteen pohjautuva yhteisöllisyyden kehitys.

Kokemuksemme mukaan koulumme oppilaiden ja opettajien asenteet kansainvälisiä asioita kohtaan ovat myönteisiä ja kiinnostusta osallistua erilaisiin kansainvälisyys-toimintoihin on ollut runsaasti. Toisten kulttuurien tunteminen ja ymmärtäminen kehittyi jatkuvasti kokemuksen myötä vaikuttaen näin oppilaiden asenteisiin erilaisuutta kohtaan. Erilaisuuden hyväksyminen lisää uskallusta kommunikoida eri kulttuurien edustajien kanssa.

Aineryhmät ovat tarkastelleet oman oppiaineensa opetussuunnitelmaa kansainvälisyyden näkökulmasta ja todenneet, että kansainvälisyys tulee monipuolisesti esille sekä opetussuunnitelmassa että käytännön työssä. Yksi koulumme kansainvälisyysuunnitelman tavoitteista on lisätä entisestään kansainvälisyysnäkökulmaa eri oppiaineiden opetuksessa ja osana koulumme arkipäivää. Suunnitelman tarkoituksena on myös tarjota käytännön ideoita ja mahdollisia yhteistyötahoja arjen kansainvälisyyden toteuttamiseen.

2. Arjen kansainvälisyys (koulussa, Oulun kaupungissa, virtuaalisesti)

Kansainvälisyys tulee esille koulun arjessa monin eri tavoin. Päivittäin tapahtuvaa kansainvälisyyskasvatusta oppilaat saavat eri oppiaineiden tuntisisällöissä. Lisäksi koulussamme toteutetaan vuosittain lukuisia suoraan ja välillisesti kansainvälisyyteen liittyviä tapahtumia. Koulullamme käy ajoittain kansainvälisiä vieraita tutustumassa koulun toimintaan. Osallistumme vuosittain valtakunnalliseen nälkäpäiväkeräykseen ja taksvärkkikeräykseen. Myös osa taksvärkin tuotosta on useimmiten lahjoitettu kansainväliseen kohteeseen. Vuodesta 2016 lähtien koulullamme on ollut kummilapset Dominikaanisesta tasavallasta, Intiassa ja Liberiassa. Jokavuotisia tapahtumia ovat myös Lucia-juhla ja kansainvälisyysviikko, jonka sisältö vaihtelee vuosittain. Erilaiset kansainväliset projektit ovat näkyneet koulumme arjessa eri oppiaineissa tehtyinä projektitöinä ja vierailuina. Projekteihin liittyen opettajia ja oppilaita on vierailut kumppanikouluissa, joista olemme saaneet myös vieraita koulullemme. Tämän lisäksi projektien tuotoksia ja tehtyjä matkoja on esitelty eri tavoin mm. projektien verkkosivuilla, verkkolehdessä, FaceBook-ryhmässä sekä oppitunneilla ja koulun yhteisissä tilaisuuksissa.

Koulumme arkikansainvälisyyden kehittämisideoita ja -kohteita tulevaisuudessa voisivat olla esim. Ahtisaari-päivänavaus, kansainvälisyyskerho, rasisminvastainen päivä (21.3.) tai -viikko. Lisäksi koulun sisäistä ja ulkoista tiedottamista kansainvälisestä toiminnasta pyritään kehittämään entisestään. Kevään 2013 kartoituksen mukaan oppilaat toivoivat teemapäiviä liittyen eri maiden kulttuureihin. Kulttuureihin tutustumista voidaan koululla toteuttaa esimerkiksi vaatteilla, lauluilla ja konserteilla, leikeillä ja peleillä sekä valmistamalla ja syömällä eri maille tyypillisiä ruokia. Oppilaiden toiveissa oli myös päivänavauksia eri kielillä, ulkomaisia oppilasvieraita sekä kirjeenvaihtotovereita ja opintoretkeä ulkomaille. Lisäksi oppilaat toivoivat eri kulttuurien edustajia käymään koulullamme kertomassa omasta kulttuuristaan. Myös eri kielillä toteutettuja koulupäiviä toivottiin. Lisäksi toiveissa esiintyi oppilaiden halu päästä osallistumaan kansainvälisiin hankkeisiin. Eräät oppilaat ehdottivat myös, että opetussuunnitelmaa kehitetään enemmän monikulttuurisuuden suuntaan.

3. Kansallinen ja seudullinen kansainvälisyys (verkostot)

Seuraavassa on kuvailtu lyhyesti yhteistyöverkostoja, joita voi hyödyntää kansainvälisyyskasvatuksessa. Suurin osa näistä yhteistyökumppaneista joko sijaitsee Oulussa tai niillä on toimisto Oulussa.

AIESEC

AIESEC on kansainvälinen opiskelijajärjestö, jonka tavoitteena on tarjota korkeakouluopiskelijoille mahdollisuus kehittää itseään positiivisten johtajuus- ja oppimiskokemusten kautta. Järjestön toiminnan tunnetuin osa on kansainvälisten työharjoittelupaikkojen tarjoaminen. AIESECillä on toimintaa myös Oulun yliopistossa.

<http://aiesec.fi/oulu/contact>

ERASMUS

Erasmus kouluissa–hanke tarjoaa mahdollisuuden saada vaihto-opiskelijoita eri aineiden oppitunneille. Opettajien toiveiden mukaan he voivat osallistua esim. kielten- tai aineenopetukseen. Vaihto-opiskelijat saavat puolestaan tilaisuuden tutustua suomalaiseen koulu maailmaan ja esitellä kotimaataan.

www.erasmuskouluissa.fi

EUROOPPATIEDOTUS

Eurooppatiedotus tarjoaa opettajille ja opiskelijoille erilaisia EU-aineistoa opetuksen ja oppimisen tueksi. Materiaalit ovat maksuttomia ja vapaasti käytettävissä. Lisäksi opettajille suunnattuja EU-seminaareja järjestetään vuosittain.

www.eurooppatiedotus.fi

IRLANTILAINEN MUSIIKKIYHDISTYS

The Irish music society of Oulu on voittoa tuottamaton yhdistys, jonka tarkoitus on tehdä irlantilaista musiikkia ja kulttuuria tunnetuksi Oulun kaupungissa ja muualla Pohjois-Suomessa. Yhdistys järjestää kaikille avoimia tapahtumia ja tarjoaa siten oppimisen mahdollisuuksia kaikille irlantilaisesta musiikista ja tanssista kiinnostuneille. Yhdistyksen jäsenistä koottu orkesteri käy kouluilla konsertoimassa ja esittelemässä irlantilaisia kansanmusiikkisoittimia.

<http://www.irishmusicsocietyofoulu.org/>

KAUPUNGIN YSTÄVYYSKUNNAT JA YHTEISTYÖVERKOSTOT

Oululla on laaja kansainvälinen ystävyyskunta- ja yhteistyöverkosto. Lisäksi sillä on myös monipuoliset ja hyvät suhteet Euroopan Unionin eri toimielimiin ja muihin kansainvälisiin organisaatioihin. Brysselissä toimiva Pohjois-Suomen EU-alue toimisto on apuna yhteydenpidossa EU:hun.

<http://www.ouka.fi/oulu/kansainvalisyys>

MAAILMANKOULU

Maailmankoulu on globaali- ja kehityskasvatuksen tukipalvelu opettajille ja kasvattajille. Se tuo koulumaailmaan kansalaisjärjestöjen tuottamaa ja helposti hyödynnettävää globaali-kasvatusmateriaalia sekä kouluttaa ja auttaa opettajia globaalikasvatuksen toteutuksessa. Oulussa maailmankoulu on osa Oulun opetustoimen Oppista.

<http://www.maailmankoulu.fi/?q=node/28>

NISO

Oulun Yliopisto ja NISO ry (Network of International Students in Oulu) tarjoavat yrityksille ja organisaatiolle ”kulttuurikoutsipalvelua”. Oulun yliopistossa toimii 11 ”kulttuurikoutsia” 11 eri maasta ja he välittävät tietoa kohdemaan kulttuurista ja kulttuurien eroista.

<http://www.oulu.fi/english/culture-coaching>

OULUN KAUPUNGIN KULTTUURITARJONTA

Valveella toimii vuonna 2004 perustettu Oulun seudun lasten- ja nuorten kulttuuriverkosto, jonka tavoitteina on mm. järjestää yhteisiä tapaamisia verkoston jäsenten aloitteesta sekä lisätä kansainvälisiä kontakteja. Valveelta löytyy myös Suomen Kulttuurirahaston Pohjois-Pohjanmaan toimisto. Rahastolla on meneillään mm. hanke ”Osallisena Suomessa”, joka on kehittämissuunnitelma maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseksi.

www.kulttuurivalve.fi/sivu/fi/, www.ouka.fi/oulu/kulttuuri-ja-kirjastot/kulttuuri

OULUN YLIOPISTON TÄYDENTÄVIEN OPINTOJEN KESKUS

Oulun yliopiston täydentävien opintojen keskuksessa toimii EDE -tiimi, joka vastaa akateemisesta opetusalan osaamisen kehittämisestä. Tiimi toteuttaa vuosittain useita Opetushallituksen rahoittamia täydennyskoulutuksia, jotka ovat osallistujille ilmaisia. Näiden lisäksi tarjotaan asiakkaille räätälöityjä tilauskoulutuksia. Tarjonta vaihtelee vuosittain, mutta mukana on myös koulutusta kansainvälisyysasioissa.

<http://www.oulu.fi/topik/>

POHJOLA-NORDEN

Kansalaisjärjestö, jonka päätehtävänä on pohjoismainen yhteistyö ja Pohjoismaiden tunnetuksi tekeminen. Pohjola-Norden tarjoaa Suomessa asuville mahdollisuuden pohjoismaiseen toimintaan ja vuorovaikutukseen monilla eri tasoilla ja tavoilla. Järjestö järjestää mm. seminaareja, tukee pohjoismaisuutta kouluissa sekä välittää tietoa pohjoismaista ja pohjoismaisesta yhteistyöstä.

<http://www.pohjola-norden.fi>

POLKKA

POLKKA on kansainvälisyyssivusto, jossa esitellään hyviä käytäntöjä ja materiaalia peruskoulujen ja lukioiden kansainvälistymiseen. Sivusto toimii tukimateriaalina oppijalle, opettajalle ja rehtorille sekä koulutuksen järjestäjälle.

<http://www.polkka.info/>

SETLEMENTTI OY

Oulun Seudun Setlementti ry on kouluttanut aikuisia maahanmuuttajia toimimaan oman kulttuurinsa lähettiläinä kouluissa, päiväkodeissa ja muissa yhteisöissä. Koulutetuista kulttuurinvälittäjistä on muodostunut kulttuurinvälittäjien rengas, jonka puhelinnumero Oulussa on 040-728 0083.

<http://www.oulunsetlementti.fi/ystavyystalo/fi/kulttuurivalittaja.html>

SUOMALAIS-RUOTSALAINEN KULTTUURIRAHASTO

Rahaston tarkoituksena on edistää Ruotsin ja Suomen välistä yhteistyötä kulttuuri-, yhteiskunta- ja elinkeinoelämän aloilla. Rahasto myöntää apurahoja, joita voivat hakea yksityishenkilöt, järjestöt ja yhdistykset, joiden toimiala liittyy rahaston toimintapiiriin. Rahastolla on sihteeristöt Suomessa ja Ruotsissa.

www.kulttuurirahasto.net

SUOMEN PARTIOLAISET – FINLANDS SCOUTER RY

Partiolaisia on maailmassa 45 miljoonaa 216 maassa. Kansainvälinen partioliike hyväksyy kaikki erilaiset uskontokunnat ja uskonnonvapauden periaatteen. Partioihanteisiin kuuluu toisen kunnioittaminen ja ystävyuden rakentaminen yli rajojen. Käytännön kansainväli-syyttä partiossa ovat esimerkiksi partiomatkailu, ulkomaiset vieraat leireillä, kehitysyhteistyöprojektit ja maailman partiolaisten yhteiset juhlapäivät, kuten muistelemispäivä ja kansainvälinen rauhanpäivä. Partion kansainvälisyyttä on myös se, että opitaan elämään entistä kansainvälisemmässä ja monikulttuurisemmassa yhteiskunnassa ja toimimaan eri kulttuureista tulevien ihmisten kanssa.

www.partio.fi

SVENSKA NU

Svenska nu tarjoaa suomenkielisille oppilaille mahdollisuuksia tutustua ruotsinkieliseen nuorisokulttuuriin ja kannustaa nuoria käyttämään ruotsin kieltä. Verkosto tukee kielten opetusta, järjestää opettajille täydennyskoulutusta ja jakaa tietoa kielitaidon merkityksestä.

<http://www.svenskanu.fi/>

SVENSKA PRIVATSKOLAN I ULEÅBORG

SPSU on Oulun keskustassa toimiva Suomen pohjoisin ruotsinkielinen koulu, johon kuuluu päiväkotia, peruskoulu ja lukio.

<http://www.spsu.fi/>

UNESCO, YK:N KASVATUS-, TIEDE- JA KULTTUURIJÄRJESTÖ

Suomessa on noin 60 Unesco-koulua, joiden toimintaa koordinoi opetushallitus (Pekka Elo). Pohjois-Suomessa on muutamasta Unesco- koulusta koostuva Polaris -verkosto. Unesco-koululta edellytetään jotakin Unescon tavoitteisiin liittyvää hanketta, jonka aiheena voisi olla esim. ihmisoikeudet, maailmanperintö tai luonto. Unesco-koulun saama tuki voi olla esim. materiaaleja, koulutusta tai muualta tulevien hankerahojen tukemista.

http://www.oph.fi/tietopalvelut/kansainvalinen_koulutustieto/unesco

VILLA VICTOR

Monikulttuurikeskus Villa Victor tarjoaa monenlaista sisältöä oululaisille. Villa Victorin ydintoimintaan kuuluu maksuton suomen kielen opetus sekä monikielinen ohjaus- ja neuvonta. Lisäksi Villa Victorissa voi opiskella uusia kieliä, tavata ihmisiä sekä osallistua monipuoliseen tapahtumatarjontaan. Villa Victor toimii sekä asiakasrajapinnassa että asiantuntijatahona Oulun maahanmuuttoasioissa. Maahanmuuttotyön koordinointi ja kehittäminen ovat Villa Victorin osaamisaluetta. Myös rasisminvastainen työ sekä kaksisuuntaisen kotoutumisen edistäminen ovat keskeisiä tavoitteita.

<https://www.ouka.fi/oulu/villavictor>

WWF

World Wildlife Fund - Maailman luonnonsäätiö on maailmanlaajuinen ympäristöjärjestö, joka innostaa ihmisiä ja yhteisöjä toimimaan ympäristön suojelemiseksi. Järjestöllä on erilaisia kansallisia ja kansainvälisiä projekteja ja hankkeita, kuten kansainvälinen Itämeri-ohjelma. WWF Finland tarjoaa mm. ympäristönsuojelu–teemaan liittyviä oppimateriaali-paketteja kouluille ja heidän lähettiläänsä voivat vieraila kouluilla pitämässä oppitunteja. Säätiö tekee yhteistyötä mm. Suomen Partiolaisten kanssa järjestäen yhdessä kansain-välisiä leirejä.

<http://wwf.fi/>

4. Kansainvälinen liikkuvuus

Yleisimmät kansainvälisen liikkuvuuden muodot koulussamme ovat olleet yhdeksänsien luokkien leirikoulut, Pohjankartanon kuoron esiintymismatkat ja Comenius-projektivierailut kumppanuusmaihiin, joista olemme myös saaneet vieraita koulullemme. Kouluille tulevien kansainvälisten vieraiden vastaanottoon liittyvissä asioissa Oulun opetusvirastossa yhteyshenkilönä toimii Pauliina Kanervo (pauliina.kanervo@eduouka.fi). Koulumme on solminut kontaktit Pietarin suomalaisen koulun ja koulun nr. 204 kanssa mahdollisen yhteistyön merkeissä. Oulun ystävyyskaupunkisuhdetta Kiinan Hangzhoun kanssa ollaan aktivoimassa, painopisteinä elinkeino-, koulutus- ja matkailuyhteistyö. Pohjankartanon koulu on ilmaissut kiinnostuksensa olla mukana ystävyyskoulusuhteiden luomisessa.

CIMO (<http://www.cimo.fi/>) on kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön asiantuntija- ja palveluorganisaatio, joka toimii opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla, ministeriön alaisena itsenäisenä virastona. CIMOn perustehtävänä on edistää suomalaisen yhteiskunnan kansainvälistymistä koulutuksen, työelämän ja kulttuurin alueilla sekä nuorison keskuudessa. Se toteuttaa vaihto-, harjoittelu- ja apurahaohjelmia ja vastaa Euroopan unionin koulutus- ja nuoriso-ohjelmien kansallisesta toimeenpanosta sekä Kulttuuri- ja Kansalaisten Eurooppa -ohjelmien tiedottamisesta. Lisäksi CIMO edistää Suomen kielen ja kulttuurin opetusta ulkomaisissa yliopistoissa. Yläkouluissa yleisimmin käytetyt CIMOn tarjoamat toiminnot ovat Comenius-projektit, ulkomaisten apuopettajien hankkiminen suomalaisiin kouluihin ja apurahat ulkomailla tapahtuviin koulutusmatkoihin.

Rahoitus

Seuraavassa on vihjeitä kansainvälisen toiminnan rahoituksen hankkimiseksi.

Oulun kaupungin opetustoimi on laatinut periaatteet koskien rahankeruuta leirikouluja varten. Ohjeet ovat Akkunassa (<https://www.ouka.fi/oulu/koulutus-ja-opiskelu/leirikoulut>).

POLKKA-sivustolla (<http://www.polkka.info/rahoitus.html>) on laajasti esitelty erilaisia kotimaisia ja ulkomaisia tahoja, jotka rahoittavat kansainvälistä toimintaa. Sivustolla on esitelty pohjoismaista yhteistyötä harjoittavia järjestöjä kuten Nordplus, Pohjola-Norden sekä Suomen ja eri Pohjoismaiden väliset kulttuurirahastot. EU:n ohjelmista on esitelty mm. Comenius ja eTwinning. Comenius-projektit ovat EU:n rahoittamia koulujen yhteistyöhankkeita mutta tämän ohessa myös opetushenkilöstölle tarjotaan mahdollisuuksia kansainvälistymiseen erilaisten kurssiapurahojen ja opettajavaihdon kautta. eTwinning on Eurooppalaisen kouluverkon koordinoima verkkopohjainen hanke eurooppalaisten koulujen yhteistyön tiivistämiseksi ja verkossa tapahtuvan opetuksen kehittämiseksi. Lisäksi sivustolla esitellään muita kansainvälisiä ja kansallisia rahoituslähteitä, mm. tieteeseen ja tekniikkaan sekä taiteeseen ja kulttuuriin erikoistuneita säätiöitä.

Oulun kaupungilla (<https://www.ouka.fi/oulu/kansainvalisyys>) on useita partneri-, kummi- ja ystävyyskaupunkeja eri puolilla maailmaa. Partnerikaupunkien kanssa Oulun kaupungilla on erilaisia yhteistyöhankkeita. Kummikaupunkitoiminta on kehitysyhteistyötä, jota hoidetaan kansalaisjärjestöjen kautta. Ystävyyskaupunkitoiminta painottuu kahdenvälisiin vaihto-ohjelmiin ja yhteistyöhön.

Koulumusiikin tuki r.y. on Pohjankartanon koulun ja Madetojan musiikkilukion oppilaiden musiikinopetusta ja musiikillista harrastustoimintaa tukeva kannatusyhdistys. Jos kyseessä on kuoromatka tai musiikkiin liittyvä leirikoulu, voi yhdistykseltä tiedustella mahdollista tukea.

Arviointi

Koulussamme päätetään syyslukukauden alussa koulutyötä suunniteltaessa tulevan vuoden kansainvälisistä painopisteistä ja toiminnasta. Kevätlukukauden lopulla toimintaa arvioidaan.